

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет фізичної культури
Кафедра теорії і методики фізичного виховання

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри теорії і методики фізичного
виховання

Ю.В. Юрчишин

27 серпня 2021 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОЛІМПІЙСЬКИЙ І ПРОФЕСІЙНИЙ СПОРТ

підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Тренер з видів спорту

спеціальності 017 Фізична культура і спорт

галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

мова навчання українська

2021-2022 навчальний рік

Розробник програми: А. О. Боднар, кандидат педагогічних наук, старший
викладач кафедри теорії і методики
фізичного виховання

Ухвалено на засіданні кафедри теорії і методики фізичного виховання

Протокол № 11 від 27 серпня 2021 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми _____ М.В.Прозар

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. Мета вивчення обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки «Олімпійський і професійний спорт» полягає у формуванні загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей у тренерів з видів спорту щодо виникнення та розвитку олімпійського і професійного спорту та основних закономірностей їх функціонування

2. Обсяг дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік навчання	4-й рік	4-й рік
Семестр вивчення	7 семестр	7-8 семестр
Кількість кредитів ЄКТС	4 кредити	4 кредити
Загальний обсяг годин	120 годин	120 годин
Кількість годин навчальних занять	48 годин	24 годин
Лекційні заняття	20 годин	10 годин
Практичні заняття	-	-
Семінарські заняття	28 години	14 годин
Лабораторні заняття	-	-
Самостійна та індивідуальна робота	72 годин	96 години
Форма підсумкового контролю	екзамен	екзамен

3. Статус дисципліни: обов'язковий освітній компонент професійної підготовки.

4. Передумови для вивчення дисципліни: завдяки вивченню навчальних дисциплін вступ до спеціальності, історія фізичної культури, основи наукових досліджень на попередніх курсах у здобувачів вищої освіти сформувалась система знань щодо зародження та розвитку олімпійського і спортивного руху, а також навички наукового аналізу, спрямовані на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного розвитку олімпійського і спортивно руху.

5. Програмні компетентності навчання.

За результатами вивчення обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки «Олімпійський і професійний спорт» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися такі спеціальні (професійні) компетентності.

Загальні компетентності

- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій

Спеціальні (професійні) компетентності:

- здатність використовувати під час навчання та виконання професійних завдань базових знань з історичних закономірностей та особливостей розвитку фізичної культури і спорту.

- використання теоретичних знань з історії фізичної культури, вступу до спеціальності, теорії і методики спортивного тренування, теорії і методики юнацького спорту, олімпійського і професійного спорту, параолімпійського спорту, професійної майстерності тренера, різновидів зимових видів спорту, управління сферою спорту, психології спорту, педагогіки спорту, з психолого-педагогічних основ спортивного тренування, теорії і методики фізичного виховання, з сучасних видів спорту, основ наукових досліджень, основ теорії спортивних змагань, соціології фізичної культури і спорту, зі спортивних споруд і обладнань, сучасних технологій у фізичному вихованні та спорті, та курсової роботи зі спортивно-педагогічного вдосконалення для виконавської, спортивної, науково-дослідницької роботи.

6. Очікувані результати навчання з дисципліни.

За результатами вивчення обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки «Олімпійський і професійний спорт» у здобувачів вищої освіти мають сформуватися такі програмні результати навчання:

- демонструвати уміння знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел; здійснювати комунікаційну взаємодію за допомогою соціальних мереж; систематизувати прийоми створення, збереження, накопичення та інтерпретації даних із використанням сучасних інформаційних та комунікаційних технологій для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.

- описувати особливості розвитку фізичної культури і спорту в різні історичні періоди у світі та Україні; аналізувати процес становлення та розвитку спорту, олімпійського руху та олімпійської освіти на міжнародному та національному рівнях.

За результатами вивчення обов'язкового освітнього компоненту професійної підготовки «Олімпійський і професійний спорт» здобувачі вищої освіти повинні знати:

- базові поняття навчальної дисципліни „Олімпійський і професійний спорт”: Олімпізм, олімпійський рух, олімпійський спорт, Олімпійські ігри, Ігри Олімпіади, зимові Олімпійські ігри, Олімпіада, олімпійська символіка, олімпійський символ, олімпійський девіз, олімпійський прапор, олімпійський плакат, олімпійський гімн, Олімпійська хартія, Міжнародний олімпійський комітет, Міжнародні спортивні об'єднання, Національний олімпійський комітет, олімпійська клятва, програми Олімпійських ігор, олімпійський чемпіон, професійний спорт, спортсмен-професіонал, професійна спортивна ліга, бізнес, спонсорство, маркетинг тощо; Олімпійські ігри Стародавньої Греції; відродження олімпійського руху сучасності; Ігри Олімпіад та зимові Олімпійські ігри; Міжнародну олімпійську систему; президентів МОК і їх роль у розвитку олімпійського спорту; організацію, проведення і програми Олімпійських ігор;

соціально-політичні і правові аспекти сучасного олімпійського спорту; економічні основи олімпійського спорту; загальну характеристику видів спорту, що входять в олімпійську програму; місце і роль спортсмена в олімпійському спорті; олімпійський спорт та проблеми оточуючого середовища; олімпійський спорт та засоби масової інформації; аматорство та професіоналізм у спорті; історію розвитку професійного спорту; міжнародний спортивний рух, професійний спорт і держава; професійний спорт в США; соціально-економічні аспекти сучасного професійного спорту; правові аспекти і трудові відносини у професійному спорті; становлення і сучасний стан деяких видів професійного спорту; професійний спорт у Європі; розвиток професійного спорту в та Україні; відбір спортсменів у професійному спорті; система змагань у професійному спорті.

вміти:

- використовувати отримані знання у процесі навчання й майбутньої професійної діяльності; проаналізувати історичні етапи становлення олімпійського та професійного спорту, їх вплив на особистість та суспільство; виявляти вплив соціально-економічного стану суспільства на розвиток олімпійського та професійного спорту; дати характеристику видів олімпійського і професійного спорту; проаналізувати стан і перспективи розвитку олімпійського та професійного спорту в Україні; користуватися вихідними термінологічними поняттями навчальної дисципліни під час навчання в університеті.

7. Засоби діагностики результатів навчання: завдання вхідного і поточного контролю, модульної контрольної роботи, екзамен.

8. Програма навчальної дисципліни:

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Олімпійський спорт							
Тема 1. Олімпійські ігри Страродавньої Греції.	6	2		2		2	
Тема 2. Відродження Олімпійських ігор сучасності	6	2		2		2	
Тема 3. Президенти МОК: життя та діяльність	6	2		2		2	
Тема 4. Ігри Олімпіад і зимові олімпійські ігри	8	2		2		4	
Тема 5. Характеристика видів спорту представлених і Грах Олімпіад	8	2		2		4	
Тема 6. Міжнародна олімпійська система	6			2		4	
Тема 7.Континентальні, регіональні та інші ігри.	6					6	
Тема 8. Програма, організація і проведення Олімпійських ігор	6	2		2		2	
Тема 9. Спорт вищих досягнень в різних країнах і підготовка національних команд до Олімпійських ігор.	5					5	
Тема 10. Економічні основи олімпійського спорту.	4					4	
Тема 11. Проблеми допінгу в олімпійському спорті.	6			2		4	
Тема 12. Проблеми олімпійського спорту і шляхи їх вирішення	8	2		2		4	
Тема 13. Олімпійський спорт і політика	2					2	
Разом за змістовим модулем 1	77	14		18		45	
Змістовий модуль 2. Професійний спорт							
Тема 14. Становлення, організація та управління професійним спортом	8	2		2		4	
Тема 15.Професійний спор в США	8	2		2		4	
Тема 16. Становлення і сучасний стан деяких видів професійного спорту	4			2		2	
Тема 17. Професійний спорт в Європі та Україні	6	2		2		2	
Тема 18. Відбір, підготовка спортсменів та система змагань в професійному спорті	7			2		5	
Разом за змістовим модулем 2	33	6		10		17	
Усього годин	110	20		28		62	
ІНДЗ	10					10	
Усього годин	120	20		28		72	

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	разом	у тому числі					
		лекційні заняття	практичні заняття	семінарські заняття	лабораторні заняття	самостійна робота	індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Олімпійський спорт							
Тема 1. Олімпійські ігри Стародавньої Греції.	8	2		2		4	
Тема 2. Відродження Олімпійських ігор сучасності	8	2		2		4	
Тема 3. Президенти МОК: життя та діяльність	8	2		2		4	
Тема 4. Ігри Олімпіад і зимові олімпійські ігри	6			2		4	
Тема 5. Характеристика видів спорту представлених і Грах Олімпіад	6					6	
Тема 6. Міжнародна олімпійська система	6					6	
Тема 7.Континентальні, регіональні та інші ігри.	6					6	
Тема 8. Програма, організація і проведення Олімпійських ігор	6					6	
Тема 9. Спорт вищих досягнень в різних країнах і підготовка національних команд до Олімпійських ігор.	6					6	
Тема 10. Економічні основи олімпійського спорту.	6					6	
Тема 11. Проблеми допінгу в олімпійському спорті.	6					6	
Тема 12. Проблеми олімпійського спорту і шляхи їх вирішення	8			2		6	
Тема 13. Олімпійський спорт і політика	6					6	
Разом за змістовим модулем 1	86	6		10		70	
Змістовий модуль 2. Професійний спорт							
Тема 14. Становлення, організація та управління професійним спортом	8	2		2		4	
Тема 15.Професійний спор в США	8	2		2		4	
Тема 16. Становлення і сучасний стан деяких видів професійного спорту	2					2	
Тема 17. Професійний спорт в Європі та Україні	2					2	
Тема 18. Відбір, підготовка спортсменів та система змагань в професійному спорті	4					4	
Разом за змістовим модулем 2	24	4		4		16	
Усього годин	110	10		14		86	
ІНДЗ	10					10	
Усього годин	120	10		14		96	

9. Форми поточного та підсумкового контролю – екзамен.

10. Критерії оцінювання результатів навчання

Поточний контроль 60 балів			Іспит	Сума	
Семінарські заняття		ІНДЗ			МКР
ЗМ 1	ЗМ 2				
30 балів		10 балів	20 балів	40 балів	100 балів

Поточний контроль (60 балів)

Максимальний бал оцінки поточної успішності здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях рівний 12-ти.

ТАБЛИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗА РІЗНИМИ ШКАЛАМИ І КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання теоретичної підготовки	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
					Диференційований залік
90-100	A	відмінно	Студент виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує свої відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно
82-89	B	дуже добре	Студент вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
75-81	C	добре	Студент вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовує її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження своїх думок		
67-74	D	задовільно	Студент відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно
60-66	E	достатньо	Студент володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні		
35-59	FX	задовільно, з можливістю повторного складання семестрового контролю	Студент володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно
1-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Студент володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів		

Якщо студент не відпрацював пропущені навчальні заняття, не виправив оцінки 0,1,2,3, отримані на навчальних заняттях, не виконав модульні контрольні роботи (МКР), завдання самостійної роботи менше ніж на 60% від максимальної кількості балів, виділених на ці види робіт, він вважається таким, що має академічну заборгованість за результатами поточного контролю.

Пропущені заняття студент має обов'язково відпрацювати. За відпрацьовані лекційні заняття оцінки не ставляться, за практичні, практично-семінарські, нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Студенту, який не виконав поточних домашніх завдань, не підготувався до навчальних занять, в журнал обліку роботи академічної групи ставиться 0 балів.

Студент, знання, уміння і навички якого на навчальних заняттях за 12-бальною шкалою оцінено від 1 до 3 балів, вважається таким, що недостатньо підготувався до цих занять і має академічну заборгованість за результатами поточного контролю. Поточну заборгованість, пов'язану з невідповідністю або недостатньою підготовленістю до навчальних занять, студент повинен ліквідувати. За ліквідацію поточної заборгованості нараховуються бали середнього (4, 5, 6), достатнього (7, 8, 9) та високого рівня (10, 11, 12).

Самостійна робота

Контроль за самостійною роботою відбувається на практичних заняттях, за 12-ю системою оцінювання. Студенти для виконання завдань самостійної роботи, зазвичай, заводять окремий зошит.

(ІНДЗ) (10 балів)

У ході вивчення освітнього компоненту «Олімпійський і професійний спорт» здобувачі мають виконати ІНДЗ у формі презентації PowerPoint (10-20 слайдів) із переліку запропонованих викладачем тем, або запропонувати власну тему.

Успішно виконана ІНДЗ вважається, якщо студент отримав рейтинговий бал не менший 60% від загальної кількості балів виділених на ІНДЗ, тобто не менше як 6 балів.

Критерії оцінювання презентацій

<p style="text-align: center;">10 балів</p>	<p>Зміст презентації відповідає темі дослідження, якісне і логічне представлення структури презентації; повнота розкриття теми дослідження; розкриття ключових питань дослідження; наявність навичок ефективного планування дослідження. Слайди презентації чітко структуровані. Текст слайдів не містить граматичних помилок. Слайди супроводяться всілякими формами графічної інформації: схемами, ілюстраціями і так далі. Презентація містить внутрішні та зовнішні гіперпосилання. Сильова єдність презентації. Матеріал презентації представлено лаконічно і закінчено.</p>
<p style="text-align: center;">9 балів</p>	<p>Зміст презентації відповідає темі дослідження, якісне і логічне представлення структури презентації; достатньо повне розкриття теми дослідження; не повне розкриття ключових питань дослідження; наявність</p>

	навичок ефективного планування дослідження. Слайди презентації чітко структуровані. Текст слайдів не містить граматичних помилок. Слайди супроводяться всілякими формами графічної інформації: схемами, ілюстраціями і так далі. Презентація не містить внутрішні та зовнішні гіперпосилання. Стильова єдність презентації. Матеріал презентації представлено лаконічно і закінчено.
8 балів	Зміст презентації відповідає темі дослідження, якісне і логічне представлення структури презентації; достатньо повне розкриття теми дослідження; не повне розкриття ключових питань дослідження; наявність навичок ефективного планування дослідження. Слайди презентації чітко структуровані. Текст слайдів не містить граматичних помилок. Слайди супроводяться всілякими формами графічної інформації: схемами, ілюстраціями і так далі. Презентація не містить внутрішні та зовнішні гіперпосилання. Стильова єдність презентації. Матеріал презентації представлено частково не лаконічно або закінчено..
7 балів	Зміст презентації не зовсім відповідає темі дослідження, не дотримане представлення структури презентації; не повне розкриття теми дослідження та ключових питань дослідження. Текст слайдів не містить граматичних помилок. Слайди супроводяться всілякими формами графічної інформації: схемами, ілюстраціями і так далі. Презентація не містить внутрішні та зовнішні гіперпосилання. Стильова єдність презентації. Матеріал презентації представлено частково не лаконічно або закінчено..
6 балів	Зміст презентації не зовсім відповідає темі дослідження, не дотримане представлення структури презентації; не повне розкриття теми дослідження та ключових питань дослідження. У тексті слайдів зустрічаються граматичні помилки. Слайди представлені у вигляді сухого тексту. Презентація не містить внутрішні та зовнішні гіперпосилання. Стильова єдність презентації. Матеріал презентації представлено частково не лаконічно або закінчено..
5-0 Балів (не зараховано)	Студент допускає грубі помилки при виконанні роботи. Не розуміє сутність її виконання. Не може обґрунтувати і визначити мету та завдання. Студент не здатен висловити думки викладені в роботі і захистити її.

Модульна контрольна робота (20 балів)

В ході вивчення дисципліни студенти повинні виконати 1 модульну контрольну роботу, тривалістю 45 хв.

Мета її написання – виявити рівень теоретичних знань студентів з дисципліни «Олімпійський і професійний спорт»

Модульна контрольна робота містить 20 тестових завдань. Правильна відповідь оцінюється в 1 бал. Успішно виконана МКР вважається, якщо студент дав відповідь не менше як на 60% тестових завдань, тобто не менш як 12 відповіді.

Студенти, які за результатами виконання модульних контрольних робіт отримали рейтинговий бал менший 60 % від максимальної кількості балів, виділених на цей вид роботи, а також ті, що не з'явилися для виконання або не виконали завдань, вважаються такими, що мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, ліквідація якої є обов'язковою.

Рейтинг знань студентів визначається загальною сумою правильних відповідей: 0-11 правильних відповідей – незадовільно;

12-14 – задовільно;

15-17 – добре;

18-20 – відмінно

Семестровий екзамен (40 балів)

Білет іспиту складається з трьох теоретичних питань

Питання екзаменаційного білета оцінюються відповідно до таких критеріїв:

Оцінка	Вимоги
«Відмінно»	Здобувач вищої освіти виявляє глибокі фундаментальні теоретичні знання, повно викладає вивчений матеріал, виявляє розуміння предмета висловлювання, розуміє можливість різних тлумачень однієї і тієї ж проблеми, вміє оцінювати аргументи для її доведення, формулює своє бачення проблеми, виявляє розуміння матеріалу, може обґрунтовувати свої судження, застосовувати знання на практиці у нестандартних ситуаціях, наводити необхідні приклади, викладає матеріал логічно, послідовно, вживає мовні засоби відповідно до норм української літературної мови.
«Добре»	Якщо відповідь студента відповідає тим самим вимогам, що і для оцінки „відмінно”, але при цьому студент допускає 1-2 помилки, які сам виправляє, і 1-2 недоліки в послідовності викладу матеріалу та мовному оформленні висловлювання. Студент вміє наводити власні приклади на підтвердження нових думок, може застосовувати вивчений матеріал у стандартних та дещо змінених ситуаціях.
«Задовільно»	Якщо студент виявляє знання і розуміння основних положень предмета, але викладає матеріал неповно і допускає неточності у визначенні понять; не вміє досить глибоко і доказово обґрунтовувати свої судження і наводити приклади; не в змозі захистити проект побудови системи роботи з певних тем дисципліни; викладає матеріал непослідовно і допускає помилки в мовному оформленні викладу.
«Незадовільно»	Якщо студент виявляє незнання більшої частини вивченого матеріалу, не володіє методичним апаратом, допускає помилки у формулюванні понять, які спотворюють їх зміст, не вміє самостійно побудувати систему вивчення певних тем, хаотично і невпевнено викладає матеріал. Студент неспроможний виконати стандартні завдання навіть після навідних питань викладача.

Оцінювання іспиту:

40 – 35 балів «відмінно»;

34 – 29 балів – «добре»;

28 – 24 бали – «задовільно»

23 бали і менше – «незадовільно» (студенту виставляється –1 бал).

Студенти, які мають академічну заборгованість за результатами поточного контролю, не допускаються до іспиту. Вони допускаються до іспиту після ліквідації академічної заборгованості за результатами поточного контролю. Вважається, що студент підготувався до іспиту, якщо рейтингова оцінка за його результатом більша або дорівнює 24 балам. Студентам, які за іспит отримали незадовільну оцінку, дозволяється ліквідувати академічну заборгованість після

належної підготовки. Ліквідація академічної заборгованості за результатами семестрового контролю дозволяється до початку наступного семестру в час, визначений графіком ліквідації академічної заборгованості, та допускається не більше двох разів з навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яка створюється за розпорядженням декана факультету.

Оцінювання навчальних досягнень студентів з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до Таблиці відповідності шкал оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти:

**Таблиця відповідності шкал оцінювання навчальних
досягнень здобувачів вищої освіти**

Рейтингова оцінка з навчальної дисципліни	Оцінка за шкалою ECTS	Рекомендовані системою ECTS статистичні значення (у %)	Екзаменаційна оцінка за національною шкалою	Національна залікова оцінка
90-100 і більше	A (відмінно)	10	відмінно	зараховано
82-89	B (дуже добре)	25	добре	
75-81	C (добре)	30	задовільно	
67-74	D (задовільно)	25		
60-66	E (достатньо)	10		
35-59	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)		незадовільно	не зараховано

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна.

Викладання освітнього компоненту «Історія фізичної культури» потребує наявності ноутбуку як мінімум для викладача, мобільних пристроїв у здобувачів вищої освіти з підключенням до Інтернету, для комунікації у зовнішньому орієнтованому динамічному середовищі Moodle:

- виконання тестових завдань для поточного контролю;
- виконання завдань самостійної роботи;
- виконання домашніх завдань.

12. Рекомендована література

1. Боднар А. О., Д. М. Солопчук. Історія міжнародного олімпійського і спортивного руху: Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: ТОВ «Друкарня “Рута”», 2017. 200 с.

2. Винничук Олег. Історично-педагогічні аспекти розвитку фізичної культури. Тернопіль. : АСТОН, 2001. 404 с.

3. Олимпийский спорт: в 2 Т / В. Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.]; под общ. ред. В.Н. Платонова. К.: Олимп. Л-ра, 2009. Т 1. 736 с.

4. Олимпийский спорт: в 2 Т / В.Н. Платонов, М. М. Булатова, С. Н. Бубка [и др.]; под общ. ред. В.Н. Платонова. К.: Олимп. Л-ра, 2009. Т 2. 696 с.

5. Президенти Міжнародного олімпійського комітету. Життя та діяльність / Під заг. ред. М. Булатової. – К.: Олімпійська академія України, 2001.

6. Солопчук М. С., Боднар А. О., Солопчук Д. М. Всесвітня історія фізичної культури і спорту. Кам'янець-Подільський : ТОВ «Друкарня «Рута»», 2016. 132 с.

7. Солопчук М.С. Історія фізичної культури та спорту. Кам.-Под.: Абетка, 2001. 136 с.

8. Солопчук М.С., Боднар А.О. Олімпійська освіта. Навчально-методичний посібник. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2013. 176 с.

9. Єрмолова В.М. Олімпійська освіта: теорія і практика: навч. посіб. К., 2011. 335 с.

10. Професіональний спорт .[за заг. ред. С.І. Гуськова, В.М. Платонова]. Київ.: Олимпийская литература, 2000. 392 с.

13. Рекомендовані джерела інформації

1. Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни «Історія фізичної культури».

2. Корисні ресурси інтернету.

http://referat.parta.ua	База даних українських рефератів
http://ua.textreferat.com	
http://ua-referat.com	
http://www.nbuv.gov.ua	Бібліотека ім. В.І.Вернадського
http://www.ukrcenter.com	Український центр
http://lib.meta.ua	Бібліотека
http://www.lib.ua-ru.net	Студентська електронна бібліотека